

10.6.2025

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen lisärahoituksen valmisteluryhmä 10/2025

Aika	10.6.2025 klo 9.00–11.00
Paikka	Teams, sekä kokoushuone Tasapaino, VM, Mariankatu 9
Läsnä	Puheenjohtaja finanssineuvos, yksikön päällikkö Tanja Rantanen, valtiovarainministeriö Varapuheenjohtaja hallitusneuvos Eeva Mäenpää, valtiovarainministeriö, poissa klo 10.30–11.01, tilalla Kirsi Ruuhonen Muut jäsenet johtaja Andreas Blanco Sequeiros, sosiaali- ja terveysministeriö, poissa johtaja, Eveliina Pöyhönen, sosiaali- ja terveysministeriö, tilalla Sirkku Pikkujämsä johtaja Reija Klemetti, sosiaali- ja terveysministeriö johtaja Taru Koivisto, sosiaali- ja terveysministeriö, tilalla Satu Karppanen johtava asiantuntija Jaana Määttälä, sisäministeriö budjettineuvos Virpi Vuorinen, valtiovarainministeriö, poistui klo 10.31 johtava erityisasiantuntija Antti Väisänen, valtiovarainministeriö hyvinvointialuejohtaja Tero Järvinen, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue talousjohtaja Anu Helin, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue talouspäällikkö Heli Hämeenniemi, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue kehitysjohtaja Petra Anttila, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue terveyspalvelujohtaja Tiina Perä, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue sosiaalijohtaja Tanja Penninkangas, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue Asiantuntijasihteerit neuvotteleva virkamies Teija Mikkola, valtiovarainministeriö neuvotteleva virkamies Mikko Meuronen, sosiaali- ja terveysministeriö
Muut osallistujat	arviointipäällikkö Taru Syrjänen, Terveysten ja hyvinvoinnin laitos hallitusneuvos Kirsi Ruuhonen, valtiovarainministeriö isännöintipäällikkö Timo Hakala, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue tukipalvelujohtaja Jari Hakala, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

projektipäällikkö Marja Kartimo, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
konsernipalvelujohtaja Tommi Niemi, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Pj. Tanja Rantanen avasi kokouksen klo 9.03. Todettiin osallistujat.

Hyväksyttiin esityslista muutoksitta.

Ensi viikon kokouksessa valmisteluryhmän muistio käydään vielä läpi ja hyväksytään sekä sen jälkeen allekirjoitetaan.

2. Tilakokonaisuus ja palveluverkko

Keskusteltiin Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluverkosta. Viranhaltijat ovat tehneet esityksiä palveluverkon uudistamisesta, mutta päätöksentekijät eivät ole niitä hyväksyneet. Valtuusto on tehnyt päätöksen, jonka mukaan 20 prosentista tiloista luovutaan. Kiinteistöstrategia tiloista on, mutta konkreettiset päätökset puuttuvat ja yksityiskohtaista listaa irtisanottavista tiloista ei ole olemassa.

Jari Hakala esitteli vuokrasopimusten tilannetta ja Marja Kartimo tilojen käyttöä alueella (diat esityslistan liitteenä 1). Kunnat eivät ole hyväksyneet neuvotteluissa ehdotettua pääomavuokrien alentamista. Nykyisellä palveluverkolla olisi mahdollista noin 10 prosentin sopeuttaminen, mutta lisäsäästöjä saataisiin esimerkiksi vuodeosastoja lakkauttamalla.

Puheenjohtaja totesi, että alueen lisärahoitushakemuksen mukaan noin puolesta tiloista voitaisiin luopua. Alueella olisi siten valtava sopeuttamismahdollisuus tiloihin ja palveluverkkoon sekä tähän liittyen toiminnan ja henkilöstön käytön tehostamiseen ja palveluiden sisällölliseen kehittämiseen. Asiakkaiden näkökulmasta myös palvelut toteutuisivat laadukkaammin alueella. Päätöksentekokyvyn varmistamisesta, muutosohjelmien toimeenpanosta sekä palveluverkon uudistamisesta on annettu alueelle suosituksia ohjausprosessissa.

Marja Kartimo esitteli alueen visiota palveluverkosta. Virkamiestason malli on viiden laajan sote-keskuksen (ml. vuodeosastot) ja kahden suppeamman sote-keskuksen, yhden sote-aseman verkosta ja loput olisivat pisteitä ja liikkuvia palveluja. Kauhavan ja Alavuden alueilla on rekrytointihaasteita. Tanja Penninkangas esitteli perhekeskusverkkoa.

Keskusteltiin säästöpotentiaalin suuruudesta. Alueen mukaan jonkin verran tiloja on pystytty vähentämään ja kokoamaan isompiin kokonaisuuksiin. Lomautuksia

on käytetty kustannusten nopeaan sopeuttamiseen. Alue toi esille myös sirpaleisuuden ja pitkät etäisyydet haasteena. Säästövaikutukset ovat alueen arvion mukaan henkilöstövaikutuksineen vuodeosastot noin 5 miljoonaa ja kokonaisvähennys noin 50 työntekijää. Todettiin, että alueella tarvittaisiin suurempia muutoksia, ei vain hienosäätöä. Päätöksiä olisi pitänyt tehdä jo aikaisemmin, mutta alueella on korjattu palveluja ja ajateltu katettavan lisärahoituksella alijäämää. UTV-ohjelmissa on pyritty kokoamaan eri näkökulmat ja investointiohjelman kautta yritetään tehdä myös palvelurakenteen muutosta.

Puheenjohtaja totesi, että osa alueista on valinnut palvelujen parantamisen näkökulman, mutta samanaikaisesti tulisi realisoida uudistuksen hyödyt toiminnan uudistamisesta ja rahoituksen riittävyyden näkökulma. Jos alijäämää kertyy edelleen, ollaan kestävämmällä uralla. Alueella on käyttämätöntä sopeuttamispotentiaalia. Alueen sisäinen dynamiikka ja kuntiin kiinnittyminen vaikuttaa päätöksentekoon. Sopeutusta on tehtävä palvelut turvaten, ja tehtävä vaikeutuu alijäämän määrän kasvaessa.

3. Valmisteluryhmän muistioluonnos

Käsiteltiin muistioluonnosta (esityslistan liite 2).

- Terveystieteiden palveluihin on lisätty yleistä tekstiä tietopohjasta. Tuodaan esille, että hoitoonpääsyn määrääjät ylittyvät käsikirurgiassa ja ortopediassa, ja jo sairaanhoitopiiri on ollut vuosia erikoissairaanhoidossa Valviran seurannassa, mutta suhteessa kansalliseen tasoon tilanne on Etelä-Pohjanmaalla parhaassa päässä. Sanamuotoa korjattiin, että alueella ei ole havaittavissa *puutteita* palveluissa, vaan moni on toteutunut keskiarvoa paremmin. Koska haasteita palveluissa on ja osin tehdään velaksi.
- lääkäreiden palvelujen osuuteen ei huomauttamista.
- Vammaisten ja työikäisten sosiaalihuollon palveluissa henkilökohtainen apu on laajempaa suhteessa ensisijaisiin kotihoidon palveluihin, koska kotihoidon palveluja keskitetty ikäihmisiin. Asiakkaiden oikeudet ovat toteutuneet, mutta olisi tehtävissä sopeuttamista talouden kunnossa pitämiseksi.
- Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa todettiin THL:n luvuissa 2023 olleen virheitä, mutta trendi selvästi korkeammasta tasosta jatkuu vuonna 2024. Henkilöstön saatavuus parantunut lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä, mutta psykologipalveluissa alue on Avin seurannassa. Perhekohtainen tiimimalli toimii koko alueella. Palvelut toteutuvat hyvin.
- Pelastustoimen palvelut toteutuvat varsin hyvin. Sopeuttamistoimena tulisi tarkastella palkka- ja korvauskokonaisuutta kriittisesti. Muutamia lisäkustannuksia lueteltu, joissa todetaan olevan kyse pienehköistä summista koko alueen budjettiin verrattuna. Harri Setälä katsoo vielä tätä osuutta.

- Työryhmän näkemys lisärahoituksen tarpeesta, tässä kohtaa valtioneuvoston ja alueen edustajien näkemykset poikkeavat toisistaan.

Alueen näkemyksen mukaan rahoitusjärjestelmä ei ole ollut alueen osalta vuonna 2025 oikeudenmukainen ja alue on hävinnyt rahoitusta diagnoosikirjausten ja epäselvän ohjeistuksen vuoksi, mistä tekivät oikaisuvaatimuksen. Alueen näkemyksen mukaan palvelujärjestelmän sopeuttaminen vuoden 2025 rahoituksen tasolle olisi edellyttänyt, että rahoitus olisi ollut oikeudenmukainen. Alue tekee muistioon oman kirjauksen hyvinvointialueen näkemyksestä.

Puheenjohtaja totesi, että diagnoosikirjausten päivitysten vaikutusten suuruutta yksittäisen alueen rahoitukseen ei voida tietää. Sopeuttamismahdollisuuksien arvioinnissa alue ei voi vedota siihen, että päättäjillä ei ole kykyä päättää tasapainon vaatimista sopeuttamistoimista, jos niitä todetaan alueella olevan käytettävissä palveluja vaarantamatta. Muutostalousarvion mukaan alijäämä on edelleen 13 miljoonaa vuonna 2025. Muistioon on mahdollista jättää eriävä mielipide. Oikaisuvaatimus ja sen perusteet arvioidaan erillisessä prosessissa.

Ensi viikon kokoukseen tiistaina 17.6. tarvitaan tekstiehdotukset, jotta voidaan käsitellä muistio suunnitellussa aikataulussa. Tehdään kokoukseen uusi kommentointipohja hyväksyen selvät muutosmerkinnät ja seuraava versio muistiosta laitetaan kokousmateriaaliin perjantaina. Myös alueen kirjaus pyydetään toimittamaan hyvissä ajoin ennen kokousta. Edelleen on tarkoitus käsitellä päätös juhannuksen jälkeisellä viikolla valtioneuvostossa.

4. Muut esille tulevat asiat

Ei ollut.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.03.